Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 21. decembra 2021 *

„Predhodno odločanje – Zračni promet – Uredba (ES) št. 261/2004 – Skupna pravila na področju odškodnine in pomoči potnikom v primerih odpovedi ali velike zamude letov – Člen 2(l) – Člen 5(1) – Sprememba ure odhoda leta – Odhod, preložen za približno tri ure – Obvestitev potnikov devet dni pred odhodom – Pojma ‚odpoved' in ‚zamuda'"

V zadevi C-395/20,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Landgericht Düsseldorf (tribunal régional de Düsseldorf, Nemčija) z odločbo z dne 3. avgusta 2020, ki je na Sodišče prispela 19. avgusta 2020, v postopku

EP,

GM

proti

Corendon Airlines Turistik Hava Taşımacılık A.Ş.,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi L. Bay Larsen, podpredsednik Sodišča v funkciji predsednika prvega senata, J.-C. Bonichot in M. Safjan (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: P. Pikamäe,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za EP in GM F. Puschkarski, Rechtsanwältin,

– za nemško vlado J. Möller, M. Hellmann in U. Kühne, agenti,

– za Evropsko komisijo R. Pethke in K. Simonsson, agenta,

* Jezik postopka: nemščina.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 23. septembra 2021

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 2(l), člena 5(1) in člena 8(1) Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 8, str. 10).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med osebama EP in GM, letalskima potnikoma (v nadaljevanju: zadevna potnika), na eni strani ter družbo Corendon Airlines Turistik Hava Taşımacılık A.Ş. (v nadaljevanju: Corendon Airlines) na drugi strani v zvezi z zavrnitvijo te družbe, da bi tema zadevnima potnikoma plačala odškodnino zaradi preložitve prvotno predvidenega časa odhoda njunega leta.

Pravni okvir

3 Člen 2 Uredbe št. 261/2004, naslovljen „Opredelitve pojmov“, določa:

„V tej uredbi:

[…]

(l) ‚odpoved‘ pomeni dejstvo, da let, ki je bil prvotno predviden, in na katerem je bilo rezervirano najmanj eno mesto, ni bil opravljen.“

4 Člen 5 te uredbe, naslovljen „Odpoved leta“, v odstavku 1 določa:

„V primeru odpovedi leta:

(a) zadevnim potnikom ponudi pomoč dejanski letalski prevoznik v skladu s členom 8; in

(b) zadevnim potnikom ponudi pomoč dejanski letalski prevoznik v skladu s členom 9(1)(a) in 9(2), kakor tudi pomoč, predvideno v členu 9(1)(b) in 9(1)(c), v primeru spremembe poti, kadar je utemeljeno pričakovani čas odhoda novega leta najmanj naslednji dan po načrtovanem času odhoda odpovedanega leta; in

(c) imajo zadevni potniki pravico do odškodnine, ki jim jo mora plačati dejanski letalski prevoznik v skladu s členom 7, razen če:
   (i) so o odpovedi obveščeni najmanj dva tedna pred odhodom po voznem redu; ali
   (ii) so o odpovedi obveščeni dva tedna do sedem dni pred odhodom po voznem redu in jim je ponujena sprememba poti, ki jim zagotavlja odhod največ dve uri pred odhodom po voznem redu in prihod v njihov končni namembni kraj manj kot štiri ure po prihodu po voznem redu; ali

(iii) so o odpovedi obveščeni manj kot sedem dni pred odhodom po voznem redu in jim je ponujena sprememba poti, ki jim zagotavlja odhod največ eno uro pred odhodom po voznem redu in prihod v njihov končni namembni kraj manj kot dve uri po prihodu po voznem redu.“

5 Člen 6 navedene uredbe, naslovljen „Zamuda leta“, določa:

„1. Kadar dejanski letalski prevoznik utemeljeno pričakuje, da bo imel let zamudo glede na odhod po voznem redu:

(a) za dve uri ali več za lete do vključno 1500 kilometrov; ali

(b) za tri ure ali več za vse lete znotraj Skupnosti, daljše od 1500 kilometrov, in za vse druge lete med 1500 in 3500 kilometri; ali

(c) za štiri ure ali več za lete, ki jih ne zajemata točki (a) ali (b),

tedaj dejanski letalski prevoznik ponudi potnikom:

(i) pomoč, opredeljeno v členu 9(1)(a) in 9(2); in

(ii) pomoč, opredeljeno v členu 9(1)(b) in 9(1)(c), kadar je utemeljeno pričakovani čas odhoda najmanj naslednji dan od prvotno navedene ure odhoda; in

(iii) pomoč, opredeljeno v členu 8(1)(a), kadar je zamuda najmanj pet ur.

2. V vsakem primeru se pomoč ponudi v prej navedenih časovnih okvirih ob upoštevanju oddaljenosti leta.“

6 Člen 7 iste uredbe, naslovljen „Pravica do odškodnine“, določa:

„1. Pri sklicevanju na ta člen potniki prejmejo odškodnino v višini:

[…]

(b) 400 EUR za vse lete znotraj Skupnosti nad 1500 kilometrov in za vse druge lete med 1500 in 3500 kilometri;

[…]“

7 Člen 8 Uredbe št. 261/2004, naslovljen „Pravica do povračila stroškov ali spremembe poti“, določa:

„1. Pri sklicevanju na ta člen se potnikom ponudi izbira med:

(a) – povračilom stroškov v roku sedmih dni na način iz člena 7(3) v višini polne cene vozovnice, po kateri je bila kupljena, za tisti del ali tiste dele poti, ki niso bili opravljeni in za tisti del ali tiste dele poti, ki so bili že opravljeni, če let ne služi več namenu glede na potnikov prvotni potovalni načrt, in v tem primeru skupaj s

– povratnim letom na izhodiščno mesto odhoda takoj, ko je mogoče;

(b) spremembo poti pod primerljivimi pogoji prevoza na njihov končni namembni kraj takoj, ko je mogoče; ali

(c) spremembo poti pod primerljivimi pogoji prevoza na njihov končni namembni kraj pozneje, ko potnikom ustreza, glede na razpoložljivost sedežev.

[…]“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

8 Zadevna potnika sta prek spletnega portala „Check24“ rezervirala paketno potovanje. Družba Corendon Airlines, ki je dejanski letalski prevoznik, je potrdila njuno rezervacijo za let, ki bi moral biti opravljen 18. maja 2019 iz Düsseldorfa (Nemčija) v Antalyo (Turčija), z odhodom po voznem redu ob 13.20 in prihodom po voznem redu istega dne ob 17.50.

9 Družba Corendon Airlines je nato ta let preložila, pri čemer je ohranila isto številko leta, in določila, da je nov čas odhoda ob 16.10 in nov čas prihoda ob 20.40 18. maja 2019, o čemer je zadevna potnika obvestila devet dni pred začetkom leta. Ker je imel spremenjeni let zamudo, je do odhoda prišlo 18. maja 2019 ob 17.02 in do pristanka istega dne ob 21.30.

10 Zadevna potnika sta od družbe Corendon Airlines zahtevala, naj vsakemu od njiju plača odškodnino v višini 400 EUR na podlagi člena 5(1)(c) in člena 7(1)(b) Uredbe št. 261/2004. Družba Corendon Airlines je plačilo odškodnine navedenima potnikoma zavrnila.

11 Potem, ko je družba Corendon Airlines zavrnila plačilo odškodnine tema potnikoma, sta ta pri Amtsgericht Düsseldorf (okrajno sodišče v Düsseldorfu, Nemčija) vložila tožbo, ki jo je to sodišče zavrnilo z razlogom, da je bil, prvič, čas odhoda leta sicer spremenjen, vendar ta let, kot je bil prvotno načrtovan, ni bil opuščen. Drugič, ta potnika naj bi bila vsekakor obveščena o spremembi časa odhoda v roku iz člena 5(1)(c)(ii) Uredbe št. 261/2004, ki znaša od dva tedna do sedem dni pred odhodom po voznem redu, tako da naj ne bi bilo treba preučiti vprašanja, ali sprememba ure odhoda leta pomeni odpoved ali veliko zamudo navedenega leta. Poleg tega je to sodišče poudarilo, da vprašanje, ali je družba Corendon Airlines izpolnila svojo obveznost obveščanja zadevnih potnikov o njunih pravicah v skladu s členom 8 te uredbe, ni upoštevno, ker z morebitno kršitvijo take obveznosti obveščanja ne nastane pravica do odškodnine na podlagi člena 7(1) navedene uredbe.

12 Zadevna potnika sta zoper to sodbo navedenega sodišča vložila pritožbo pri Landgericht Düsseldorf (deželno sodišče v Düsseldorfu, Nemčija), to sodišče pa navaja, da navedene sodbe ni mogoče potrditi, če preložitev ure odhoda leta za skoraj tri ure pomeni odpoved v smislu člena 2(l) Uredbe št. 261/2004, in če obvestitev o tej preložitvi ne pomeni ponudbe spremembe poti pod pogoji iz te uredbe.

13 V teh okoliščinah je Landgericht Düsseldorf (deželno sodišče v Düsseldorfu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali gre za odpoved leta v smislu člena 2(l) in člena 5(1) [Uredbe št. 261/2004], če dejanski letalski prevoznik let, rezerviran v okviru paketnega potovanja, z načrtovanim časom odhoda ob 13.20 (po lokalnem času) prestavi na 16.10 (po lokalnem času) istega dne?

2. Ali gre pri obvestitvi devet dni pred začetkom potovanja o prestavitvi leta s 13.20 (po lokalnem času) na 16.10 (po lokalnem času) istega dne za ponudbo spremembe poti v smislu člena 5(1)(c)(ii) [Uredbe št. 261/2004], in če je odgovor pritrdilen, ali mora ta ustrezati zahtevam iz člena 5(1)(a) in člena 8(1) [te uredbe]?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

14 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 2(l) in člen 5(1) Uredbe št. 261/2004 razlagati tako, da se let šteje za „odpovedan“ v smislu teh določb, če dejanski letalski prevoznik preloži uro odhoda tega leta za manj kot tri ure, brez drugih sprememb tega leta.

15 Najprej je treba poudariti, da predložitveno sodišče to vprašanje postavlja le v zvezi s preložitvijo ure odhoda zadevnega leta za dve uri in petdeset minut, ne da bi se njegovi vprašanji za predhodno odločanje nanašali na poznejšo zamudo tega leta.

16 V zvezi s tem je treba poudariti, da je pojem „odpoved“ v členu 2(l) te uredbe opredeljen kot „dejstvo, da let, ki je bil prvotno predviden […] in na katerem je bilo rezervirano najmanj eno mesto, ni bil opravljen“.

17 Pojem „let“ v navedeni uredbi ni opredeljen. Vendar je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča let v bistvu sestavljen iz „enega letalskega prevoza, ki je tako na neki način ‚enota‘ tega prevoza, ki ga izvede letalski prevoznik, ki določi svojo pot“ (sodba z dne 4. julija 2018, Wirth in drugi, C-532/17, EU:C:2018:527, točka 19 in navedena sodna praksa). Poleg tega je Sodišče pojasnilo, da je pot bistveni element leta, pri čemer se ta opravi po voznem redu, ki ga vnaprej določi letalski prevoznik (sodba z dne 19. novembra 2009, Sturgeon in drugi, C-402/07 in C-432/07, EU:C:2009:716, točka 30).

18 Sodišče je tudi razsodilo, da je v skladu s členom 2(l) Uredbe št. 261/2004 odpoved – za razliko od zamude leta – posledica tega, da prvotno predvideni let ni bil opravljen. Iz tega izhaja, da v zvezi s tem odpovedani leti in leti z zamudo tvorijo dve jasno ločeni kategoriji letov. Na podlagi te uredbe torej ni mogoče sklepati, da se lahko let z zamudo opredeli kot „odpovedani let“ samo zato, ker je bila zamuda daljša oziroma celo velika (sodba z dne 19. novembra 2009, Sturgeon in drugi, C-402/07 in C-432/07, EU:C:2009:716, točka 33).

19 V teh okoliščinah, če so bili potniki prepeljani z letom, pri katerem je bila ura odhoda poznejša od prvotno predvidene, se lahko let opredeli kot „odpovedan“ le, če je letalski prevoznik prepeljal potnike z drugim letom, ki je bil sprva drugače načrtovan od prvotno predvidenega leta (sodba z dne 19. novembra 2009, Sturgeon in drugi, C-402/07 in C-432/07, EU:C:2009:716, točka 35).

20 Okoliščina, da sta bila zadevna potnika o preložitvi ure odhoda leta obveščena več dni vnaprej, pa sama po sebi ne vpliva na razlikovanje med pojmoma „zamuda“ in „odpoved“.

21 Kot namreč izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 18 te sodbe, Uredba št. 261/2004 določa dve jasno ločeni kategoriji letov, in sicer, prvič, odpovedani leti v smislu člena 5 te uredbe in, drugič, leti z zamudo ob odhodu v smislu člena 6 navedene uredbe. Na podlagi te uredbe sama predhodna obvestitev o preložitvi ure odhoda leta ne vpliva na uvrstitev v eno od teh kategorij.

22 Zato bi bilo, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 25 sklepnih predlogov, v nasprotju z običajnim pomenom izrazov iz Uredbe št. 261/2004 in njeno sistematiko, če bi se štelo, da let, ki je bil preložen za manj kot tri ure in je to bilo sporočeno več dni vnaprej, pri čemer pa ta let ni bil v ničemer spremenjen, pomeni „odpoved“ v smislu člena 2(l) te uredbe.

23 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 2(l) in člen 5(1) Uredbe št. 261/2004 razlagati tako, da ni mogoče šteti, da je let „odpovedan“ v smislu teh določb, če dejanski letalski prevoznik preloži uro odhoda tega leta za manj kot tri ure, brez drugih sprememb tega leta.

Drugo vprašanje

24 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem sprašuje, ali obvestitev o preložitvi odhoda leta pomeni ponudbo spremembe poti v smislu člena 5(1)(c)(ii) Uredbe št. 261/2004, ki se nanaša na pojem „odpoved“ leta v smislu člena 2(l) te uredbe.

25 Glede na odgovor na prvo vprašanje na drugo vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

26 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 2(l) in člen 5(1) Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 je treba razlagati tako, da se let ne šteje za „odpovedan“ v smislu teh določb, če dejanski letalski prevoznik preloži uro odhoda tega leta za manj kot tri ure, brez drugih sprememb tega leta.

Podpisi